

OB DANAŠNJEM OBČNEM ZBORU SKGZ

V saki dve leti se zberemo na obnem zboru naše organizacije, da napravimo obračun našega delovanja, da pregledamo prehojeno pot v tem obdobju, ugotovimo kje smo in koliko smo uresničili svoj program, kol tudi kaj smo bili pomanjkljivi ter da si zastavimo smernice za naše bodoče delo.

Doletno razdobje res ni veliko za življenje organizacije, kol je naša, ki si zastavlja kot glavni cilj narodnoobrambno politiko slovenske manjšine v Italiji, vendar pa je naše življenje tako pestro in ga doživljamo tako intenzivno, da pomeni vsako tako obdobje pažen mejnik v našem življenju.

Ob pregledu našega dela pa ne smemo nikoli pozabiti, v kakšnih okoliščinah delamo in smo tudi prisiljeni delovati. Kot manjšina živimo ob meji dveh držav, ki z obojestransko dobro voljo postopno rešujeta medsebojna odprta vprašanja, čim pa tudi na meji dveh različnih sistemov in se zato tudi vsi večji mednarodni dopolki neposredno odražajo v našem življenju. Zato pa tudi ni slučaj, da je porajajoči se interes tako aktiven ravno na našem področju.

Mi se kot Slovenci tega dobro zavedamo in zato smo tudi na tem tako delikatnem področju kjer živimo, pobudni in v zagovorniki miru in sožitja med tu živčima narodoma. Zavedamo pa se tudi, da je jasnim in vse to, kar se za njim skriva, naš glavni nalog, ki ga je izvršila naša Zveza in njene članice, lahko ugotovimo, da to delo ni bilo majhno in da je zaobvelo vsa področja, v katerih deluje naša manjšina. Z eno besedo lahko trdimo, da je to delo doželo tako kvalitativno kot kvantitativno skok. Vprašanje, ki si ga moramo zastaviti pa je, ali smo napravili vse tisto, kar je od nas zahtevala vsakdanja stvarnost v kateri se je manjšina nahajala.

Celotno opravljeno delo je nad poštovovalnosti in dobre volje nad 500 odbornikov, ki delujejo po raznih organih, organizacijah in društvih. Ti ljudje so vsaki po svojih najboljših močeh dali svoj delež, da lahko danes beležimo določene uspehe, ki izpričujejo tudi stalnost naše manjšine. Če pa nisimo napravili vsega, kar bi morali, pomei, da nas je še vedno premalo, da je še vedno veliko ljudi, ki stoji ob strani, ki bi lahko prispevali naši skupnosti svoj delež a tega ne storijo iz oportunitizma in komednosti.

Glavni cilj za katerim teži naša organizacija, je doseči dejansko enakopravnost Slovenca, ki živijo v Italiji. Ta cilj je toliko bolj upravičen, če upoštevamo, da kot manjšina živimo v neugodnem okolju in smo jasno podvrženi vplivu tega okolja, torej njegovi asimilaciji. Jasno pa nam je tudi, da se moramo za dosego tega cilja boriti za demokratičen razvoj države, v kateri živimo, ker bomo samo v pravi demokratični družbi lahko postali enakopravni.

V tem okviru boja za dejansko enakopravnost, za katero zahtevamo primerna jamstva preko globalnega zaščitnega zakona ter obrambe pred asimilacijo, ki nam jo zagotavlja delovanje naših članic, bo politika današnji 9. občni zbor slovenske kulturno gospodarske zveze.

Nad 100 delegatov, ki se bo udeležilo občnega zbora kot zastopniki v SKGZ članjenih organizacij, bo moralo nakazati smernice za naše bodoče delo.

Boljši politični položaj, v katerem se nahaja danes naša manjšina, nam daje tudi večje možnosti za naš razvoj, ali s drugimi besedami, nam daje večje možnosti obrambe pred asimilacijo. V tem splošnem okviru obrambe pred asimilacijo, si mora naša organizacija s svojimi članicami zastaviti temelje svojega delovanja. Delovanje članic mora postati bolj koordinirano in usmerjeno. Svoje energije, in to vse-

TISKOVNA KONFERENCA NIXONOVEGA POSEBNEGA SVETOVALCA

Tudi Henry Kissinger potrdil zastojo na mirovnih pogajanjih o Vietnamu

ZDA so pripravljene podpisati sporazum o premirju ločeno od Juž. Vietnama Le Duc Tho po pogovoru s sovjetskimi voditelji odpotoval v Peking in Hanoi

MOSKVA, 16. — Le Duc Tho, hanojski pogajalec na pariških tajnih pogajanjih z Nixonovim osebnim svetovalecem Kissingerjem, je prišel včeraj v Moskvo na poti v Hanoi. Danes se je sestal s sovjetskima voditeljema Kirilenkom in Katushevim. Ob koncu pogovorov so objavili skupno poročilo, v katerem je rečeno, da SZ in Severni Vietnam zaupata v mirno rešitev vietnamske krize in v poraz tistih sil, ki tej rešitvi nasprotujejo. Sovjetska zveza je zagotovila svojo stalno pomoč borbi vietnamskega ljudstva. V komunikiju je ob zaključku rečeno, da morajo ZDA podpisati sporazum, ki so ga dosegli že oktobra, da bi se tako prenehala imperialistična agresija v Indokini. Le Duc Tho je popoldne odpotoval v Peking in Hanoi.

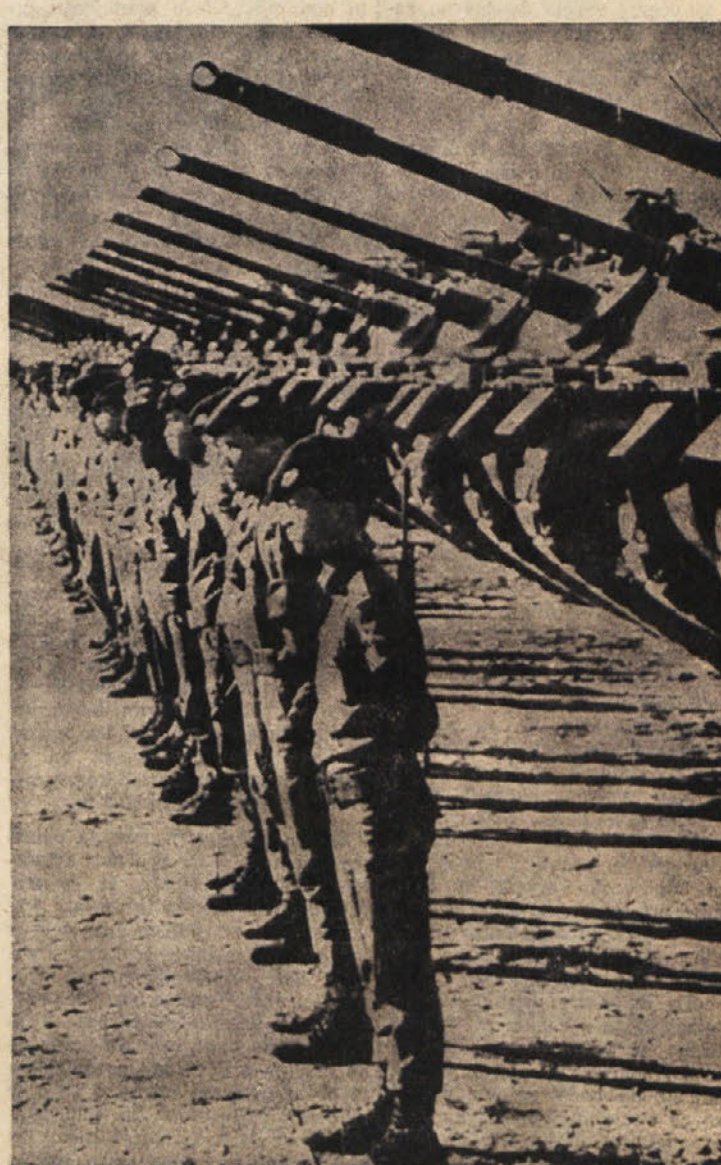
Danes je bila že napovedana Kissingerjeva tiskovna konferenca. Posebni Nixonov svetovalec je potrdil, da ZDA in Severni Vietnam se niso dosegli takega sporazuma, ki bi bil pogodu predsedniku Nixonu. Kissinger je izjavil, da je 99 odst. končne besedila že pripravljeno, manjka

bi morale imeti popolno svobodo gibanja. Po njegovih trditvah so se severni Vietnamci temu uprli: če ne naj bi šle kvečjemu 250 oseb, ki naj bi bile skoraj vse pri osrednjem poveljstvu.

V teku tiskovne konference je Kissinger tudi potrdil, da Washingtonska vlada ne bo sprejela zahteve južnovietnamskega predsednika Van Thieuja po umiku vseh severnovietnamskih vojakov z juga. Opomnil je na dejstvo, da takih zahtev predlogi, ki jih je dal predsednik Nixon že pred letom, ne vsebujejo ter da se na pariških tajnih pogajanjih ob tem vprašanju niso zadržali. Z druge strani pa je poudaril osebni Nixonov svetovalec, ZDA ne morejo sprejeti teze, po kateri naj bi imel Severni Vietnam pravico do posega na jugu.

Kissinger je tudi priznal, da so pogajanja za doseg miru v Vietnamu trenutno na mrtvi točki in je za to obtožil severnovietnamskega pogajalca čes da je zahteval vrsto sprememb prvotnega sporazuma. Dejal je, da so Američani ob začetku zadnjega kroga pogajanj mislili, da se bodo zaključila v dveh ali treh dneh.

Skratka, Kissinger je na tiskovni konferenci uporabil argumente, ki se jih že dalj časa poslužuje predsednik južnovietnamskega ljudskega režima Van Thieu. Ponovil je že tolikokrat demantirano vest, čes da so ameriške obveščevalne službe odkrile tajna navodila za čete osvobodilnih sil, po katerih bi v Južnem Vietnamu morali sprožiti ofenzivo takoj po glasovitosti sporazuma. Kissinger je dal tudi nekaj zelo čudnih izjav. Ena od teh je, da so Vietnamci narod, ki se je zelo dolgo boril in da bi se zelo težko privajal spet na mir. Zato kaže Hanoi odlašati s podpisom sporazuma, ker raje sprejema nevarnost vojne kot negotovost miru. Kakor koli že po današnji tiskovni konferenci je jasno, da je podpis mirovnega sporazuma, kljub Kissingerjevi trditvi da je dokončno besedilo že skoraj v celoti sestavljeno, še dokaj oddaljen.

Južnovietnamski tankisti postrojeni pred novimi tanki M-48, ki so jim jih Američani dobavili pred kratkim

DOKUMENT SOCIALDEMOKRATSKEGA VODSTVA

Nesprejemljivi pogoji PSDI za vstop socialistov v vlado

Socialistični poslanec Vittorelli ostro napadel socialdemokratsko izsiljevanje

RIM, 16. — Socialdemokrati so naklonjeni obnovi levega centra in povratku socialistov v vlado, če se PSI obveže, da bo prekinila vsako sodelovanje s komunisti. Krajnje uprave morajo biti odraz vladne politične koalicije. To je bistvo dokumenta, ki ga je snoci odobrilo vodstvo PSDI.

Vodstvo socialdemokratske stranke je najprej odobrilo poročilo tajnika in se je zahvalilo volivcem za zaupanje, ki so ga izkazali stranki na upravnih volitvah 26. novembra. To zaupanje naj bi bilo posledica stvar-

nega doprinosu socialdemokratov k sestavi demokratične vlade, ki je zaustavila fašistično rovanje in je dala pobudo za povzpetje italijanskega gospodarstva.

«PSDI se dobro zaveda, da so problemi, ki jih bo morala vlada rešiti, zelo zapleteni — nadaljuje dokument — zlasti ker ima vlada omejeno večino v parlamentu, kar onemogoča upravnim organom večjo dinamiko in bolj razčlenjeno dejavnost. Vlada bo lahko premostila te težave v večjo odločnost in v iskanjem kohezivskih sil v večinski koaliciji». Dokument PSDI poudarja, da

V ORGANIZACIJI IZVRŠNEGA BIROJA ZKJ

V Beogradu zaključen posvet o informativni dejavnosti

Objavljena zaključna resolucija - Novinar se mora boriti za načela samoupravnega socializma

BEOGRAD, 16. — V organizaciji izvršnega biroja ZKJ je bilo 14. in 15. t.m. posvetovanje o nadaljnjem delu in borbi komunistov za uresničenje politike ZKJ v informativni dejavnosti. Po končanem posvetovanju, katerega so se udeležili vodilni delavci tiska, radia, televizije in drugih odgovornih za informativno dejavnost sploh, je bil danes objavljen rezimé ocen in stališč, ki so ga udeleženci posvetovanja sprejeli ob koncu razprave. V objavljenem reziméju se med drugim ugotavlja, da je informativna dejavnost neločljivi del družbe in političnega sistema. Pomen ko se navajajo pravice in dolžnosti uredniških svetov in organizacij informativne dejavnosti, se posebno poudarja, da ti svetovi morajo priti posebno do iz-

razna na televiziji in radiu, z ozirom na raznovrstnost programa. V svetih mora biti angazirano večje število ljudi z raznih področij. Z razvojem samoupravljanja se morajo preprečiti tendence privatizacije in monopola in voditi posebne politike, mimo politike ZKJ. Zveza komunistov in socialistična zveza se morata neprenehoma boriti za čim popolnejšo obveščenost novinarjev o vseh vprašanjih in čim popolnejšo javnost dela. Kdor želi biti novinar se mora boriti za načela samoupravnega socializma, za interese delavskega razreda in uresničenje stališč ZKJ. Združeni novinarjevi se mora poleg stališč vprašanj, ukvarjati z idejnopolitičnimi vprašanji. ZKJ mora povečati borbo za nadaljnjo uveljavitev samostojnosti in odgovornosti novinarjev in uredništev za svobodno in konstruktivno kritiko. Posebna je vloga tiska, televizije in radia v krepljenju bratstva in enotnosti in medsebojnih stikov jugoslovanskih narodov in narodnosti na vseh področjih. Radio in televizija morata stremeti po organiziranju skupnih programov, ki bodo ostali zabavni in privlačni, toda ki bodo imeli svojo vzgojno in kulturno misijo v socialistični družbi. Za te vrste informativne dejavnosti, se morajo obvezno ustanoviti svetovi s širokimi pooblastili. Ob koncu se poudarja potreba, da se organizacije ZKJ v informativnih organizacijah vse odločnejše zavzemajo za angažirano novinarstvo, ki se bo v svetu vsakdanjem delu zavzemalo za izvajanje politike ZKJ. To se nanaša na uveljavitev tako notranje kot zunanje politike Jugoslavije in na potrebo hitrejšega reagiranja na zloznamenno pisanje v inozemstvu.

Spomeniško urediti kraj smrti antifašističnih žrtev

ANPPA — Združenje bivših antifašističnih preganjancev, ANPI — Vsehravno združenje partizanov Italije in ANED — Združenje bivših deportirancev v nacističnih taboriščih prirejejo danes, 17. t. m. ob 15. uri na strelišču na Opčinah

SPOMINSKO SVEČANOST

Ob 31. obletnici mučeniške smrti PINKA TOMAZIČA, VIKTORJA BOBKA, IVANA IVANČIČA, SIMONA KOSA in IVANA VADNJALA, ki jih je posebno fašistično sodišče obsodilo na smrt. Govorila bosta senator Paolo Sema in občinski odbornik Dušan Hreščak. Predsedovala bo domačinka Stanka Hrovatinova. Antifašistični odbor ob tej priložnosti naslavlja na župana tržaške občine naslednji javni poziv, katerega v teh dneh podpisujejo stališni antifašisti in katerega bodo lahko podpisali tudi meč današnji žalno slovesnostjo na openskem strelišču:

Fodpisani slovenski in italijanski antifašisti protestiramo proti stanju, v katerem se nahaja kraj na openskem strelišču, kjer so padli fašistični puški padli Pinko Tomazič, Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos in Ivan Vadnal, ki jih je zločinsko Posebno sodišče na drugem tržaškem procesu 14. 12. 1941. obsodilo na smrt zato, ker so bili Slovenci in antifašisti. V bližini so tri leta pozneje nacisti ustrelili skupino 71. talcev, manjše skupine talcev pa so bile tu ustreljene tudi pozneje.

Zadnja leta ima strelišče v uporabi Italijansko vsehravno združenje strelcev, ki ga je ogradilo. Res je sicer, da je obisk spomenika žrtvam drugega tržaškega procesa omogočen ob določenih dneh v letu in po predhodnem dogovoru z uporabnikom tudi sicer. Menimo vendar, da je to premalo in da bi moral biti kraj, svet vsakemu antifašistu, svobodno dostopen v vsakem trenutku.

Občina je o stanju strelišča že dolgo obveščena, saj so že 22. 12. 1967 tokratni občinski svetovalci Wilhelm, Calabria, Burlov in Padovan vložili zahtevno vprašanje ter pristojni odgovor in stanje se do danes v ničemer ni spremenilo. Zato ponovno opozarjamo občinsko upravo na problem in zahtevamo, da se kraj mučeniške smrti junakov loči od strelišča kot takega in da se spomeniško uredi, obenem s spomenikom 71. talcem, da se s tem dostojno oddolžimo spomnu padlih, na državni cesti pa naj se tudi postavi tabla, ki bo mimoidoče opozarjala na spomenika. Menimo, da je vse to še toliko bolj važno danes, ko smo priča vsakodnevnim fašističnim provokacijam in bi morali posvečati vse večjo pozornost uredbam antifašizma

Protest Črne gore zaradi protislovenskih izpadov na Koroskem

BEOGRAD, 16. — Komisija za zunanje politična vprašanja republike skupščine Črne gore, je včeraj, med razpravo o zunanje političnem položaju Jugoslavije in njeni zunanje politični dejavnosti, proučila tuji položaj slovenske manjšine v Avstriji. Komisija je ostro obsodi-

le izpadov na Koroskem, ki se je zelo težko privajal spet na mir. Zato kaže Hanoi odlašati s podpisom sporazuma, ker raje sprejema nevarnost vojne kot negotovost miru. Kakor koli že po današnji tiskovni konferenci je jasno, da je podpis mirovnega sporazuma, kljub Kissingerjevi trditvi da je dokončno besedilo že skoraj v celoti sestavljeno, še dokaj oddaljen.

RAZSODBA CATANZARSKEGA SODIŠČA

Pietro Valpreda ne bo osvobojen

Branilci obtoženega anarhista ostro napadli odločitev sodnikov

CATANZARO, 16. — Porotno sodišče v Catanzaru je pod predsedstvom dr. Scuterija zavrnilo zahtevo po začasnem osvoboditvi Pietro Valpreda, Roberta Garganella in Emilia Borgheseja, ki so jo vložil 9. oktobra letos odvetnik Alberto Malagugini na milanski sodišču. Catanzarski sodniški svet je s svojimi zahtevami skušajo voditelji PSDI prikriti svojo poprečnost, ker niso zmogli predlagati nobene nove politike, ne vedo kaj zahtevati od svojih zaveznikov in nimajo kaj očitati svojim nasprotnikom.

Socialistični poslanec ugotavlja v svojem članku da je tudi KD na gospodarski konferenci v Ferrugii prišla do spoznanja da je sodelovanje s socialisti nujno. Seveda bo treba nekaj časa preden bo lahko ponovno vzpostavljeno sodelovanje med PSI in KD, vendar je krščanskodemokratska stranka spoznala, da bo le uskonitev odnosa s sindikati privedlo do široke in demokratične vladne koalicije, ki bo lahko premostila socialno in gospodarsko krizo. Do te ugotovitve, je po Vittorellijevemu mnenju prišlo tudi vodstvo PRI.

PO ALLENDEJEVEM OBISKU V HAVANI

Skupni dokument čilske in kubanske vlade

HAVANA, 16. — V skupnem poročilu o Allendejevem obisku na Kubi, čilska in kubanska vlada poudarjata, da državi enako ocenjujeta politični položaj v svetu in zahtevata takojšnjo rešitev vietnamskega in bližnjevzhodnega vprašanja. Dokument tudi poudarja nujnost tesnejšega sodelovanja vseh jugoslovanskih narodov za socialni, gospodarski in politični napredek latinskoameriškega kontinenta.

NEW YORK, 16. — Nekaj po polnoči se je začelo povratno potovanje treh vesoljcev Cernana, Schmitta in Evansa.

DANES

je včeraj zavrnilo zahtevo odvetnika Malagugini po začasnem osvoboditvi Valpreda, Garganella in Borgheseja.

V Pordenonu se je pričelo 16. zasedanje o odnosu med državo in občinami. Osnovna tema razprave je še enkrat nujnost, ki so jo spoznali krajevni upravitelji in jo zabeležili v resolucijah pokrajinske in drugih uprav v Trstu ter dru-

gle krajih dežele, da se vloga in avtonomija krajevnih uprav o vrednotita s prijetjem pristojnosti tudi s prenosom ustreznih kompetenc z dežele na lokalne uprave.

Po pozdravu predsednika deželne uprave dr. Berzantija in poročilu odbornika Vicaria se je razvila razprava, v kateri sta posegla tudi predsednik tržaške pokrajine dr. Michele Zanetti in dolinski župan ter deželni svetovalec KPI Dušan Lovrih. Slednji je še posebej govoril o vlogi uprav občin s slovenskim prebivalstvom in njihovi vlogi pri razreševanju nekaterih odprtih vprašanj slovenske manjšine.

gle krajih dežele, da se vloga in avtonomija krajevnih uprav o vrednotita s prijetjem pristojnosti tudi s prenosom ustreznih kompetenc z dežele na lokalne uprave.

Po pozdravu predsednika deželne uprave dr. Berzantija in poročilu odbornika Vicaria se je razvila razprava, v kateri sta posegla tudi predsednik tržaške pokrajine dr. Michele Zanetti in dolinski župan ter deželni svetovalec KPI Dušan Lovrih. Slednji je še posebej govoril o vlogi uprav občin s slovenskim prebivalstvom in njihovi vlogi pri razreševanju nekaterih odprtih vprašanj slovenske manjšine.

OB DANAŠNJI SLOVESNOSTI NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Nagrajena zvestoba zemlji in delu

Med drugimi bo nagrajenih tudi šest slovenskih kmetovalcev

Kmetije, katerih zgodovina sega dve, tri ali še več stoletij nazaj, niso nobena posebna redkost pri nas. Kolikor so stare naše slovenske vasi, od Miljskih gričev do šti-vanskih gmaj in še naprej toliko so stare tudi slovenske kmetke do-mačije. Nekaj drugega pa je, kar je v teh kmetijah postalo danes redkost: ljubezen do obdelovanja zemlje, predvsem v ljudeh iz mlaj-še generacije. Marsikdo je že zdo-nej opustil kmetovanje in se zapo-služil drugje, v industriji in terciarni dejavnosti. »Ker je manj garanja in bolj neke« — je splošna ugotov-itev in mladi se tega načela še tesneje oprijemajo. Sicer pa ima mladi človek danes nešteto možno-sti, od šole do vajeništva, kaj bi potem kakšen garal kot vol za piska-ro tiro.

in vendar je ostalo še nekaj ta-kih ljudi, ki jih nova stvarnost ne iz-izirajoča nova miselnost ni odvrnila od domače grude, ki so jo dolga stoletja z veliko mu-ko obdelovali njih predniki. Trdno so se oprijeli kose in vil, krampa in lopate, ki so jim jih poverili očete in očetovi očete in se za-graji v skopo kraško zemljo.

Ravno danes se bodo na Trgo-vinski zbornici v Trstu spomnili šestih slovenskih kmetovalcev ter jih nagradili za vestno dolgoletno kmetovanje, ki so ga podedovali po svojih zaslužnih prednikih. Le-tainji nagrajenci so Andrej Hrv-ati s Hrvatov pri Borštu št. 36, čigar kmetija obstaja že čez sto-letja; Josip Čurman iz Bo-ljuncu št. 60, Dušan Milič iz Za-gradcu pri Zgoniku št. 2 in Mi-roslav Žagar iz Bazovici št. 22, vsi trije s tristo let starim posestvom ter Anton Ražem iz Gročane št. 18 in Josip Stoper iz Zgornje Ma-gdalene št. 232 (200 let stari kme-tiji).

ANDREJ HRVAT

Andreja poznajo daleč naokrog. Njegova domačija, ki se kot po-nosna graščina dviga na vzhodni vzpetini nad Borštom, od koder je čudovit razgled na Dolino Glinske, na Miljske hribe in naprej do mor-ja, je v prvih poletnih dneh, ko se nad vhodom zaziblje bršljanova ve-lica, polna obiskovalcev z vseh strani tržaške pokrajine. Težki sodi vina, ki jih Andrej da v tistih dneh za osmice se navadno že v tednu dni do dna izprazni. »Letos ga je v pičlih sedmih dneh pošlo kar 22 ha«, nam je povedal Andrej, ko smo ga obiskali na domu. Pravkar se je bil vrnil z »grunta« v bregu pod pokrajinsko cesto, kjer ima oljčne nasade. Poleg 50 do 60 hl vina, če je dobra letina, pridelava Andrej, ki mu letos teče sedemde-seto leto življenja, tudi sto li-trov olja. »Vsaj letos ga bo toli-ko«, nam je dejal, »ker je dobra letina. Bo pa zato manj vina, ker je bilo ob času cvetenja trt pre-več deževja. A nič zato, je dodal, »pač letos to vino boljše«.

Andrej je eden redkih ljudi v tem predelu, ki se še bavi izključno s kmetijem. Od mladih nog je popri-jel za delo in veselje do zemlje ga ni več zapustilo. Res je, da je kmetičko delo naporno, a nudi tudi neizmerno zadovoljenje. »Danes pa je z mehanizacijo tudi manj napora«, je na koncu dodal Andrej.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

SPLOŠNA PLOVBA
piran-jugoslavija

Zupančičeva 24
66330 Piran, pp 1
Telefon (086) 73-881 (10 linij)
Telegraf: Plovba Piran

Mednarodni pomorski prevoz s modernimi ladnjami nosilno-si 8.000 - 19.000 ton
— LINIJA OKOLI SVETA
— LINIJA JADRAN ZAHOD NA AFRIKA - JADRAN
— PROSTA PLOVBA
— PUTNIŠKA SLUŽBA
— SIMEX ljubljana - samo-stojna enota za uvoz-izvoz, grovistično trgovino in za stopanje tujih firm

Za vse informacije se prosimo, obrnite na upravo podjetja v Piranu ali na naša predstavnstva v Jugoslaviji in v tuzemstvu.

JOSIP ČURMAN

V 300 let stari Čurmanovi kme-tiji v Boljuncu je ostal glavni vir dohodkov živinorej. Šest glav ži-vine pri hiši je vendarla še pre-cejšnje bogastvo, ki zahteva sicer skrbno nego, a tudi precej nudi, 70 litrov mleka na dan, kolikor ga pri hiši namolžejo, ni malo. Vča-sih se je Čurmanova domačija uk-varjala tudi z vinogradništvom in oljčnimi nasadi, a v zadnjih letih so veliko zemljišč razstili za to-varno Grandi motori, za naftovod in plinovod. V teh krajih se je naselila industrija in udarila kme-ta v živo. Celo pašnikov in trav-nikov za kosnjo je veliko manj in živinorejec si mora pomagati kot ve in zna. Kar premanjkuje sena v sušnih letih, je treba včasih ponj celo v Furlanijo, kjer ga je

dovolj in je poceni.

Josip, ki se je rodil leta 1911 v Boljuncu pa ni pravi dedič te sta-rodavne kmetije. K hiši se je nam-reč priženil in po stari tradiciji družine nadaljeval s kmetijem. Delo na kmetiji je pretrgala le afriška vojna leta 1935, ko je moral kot mnogi drugi slovenski fantje obelci vojaško suknjo, in povojna leta, ko se je za krajsi čas zaposlil v naftni čistilnici Aquila.

DUŠAN MILIČ

Dušan Milič se je rodil 31. 5. 1911 v Zagradcu pri Zgoniku. Ko mu je oče umrl, mu še ni bilo dve leti. Že kot otrok se je moral za-to oprijeti trdega kmetičkega življenja. Delal je tudi v kamnolomu in z volovi vozil kamene v Trst. V starih časih, do prve svetovne voj-ne, so imeli Miličevi v Zagradcu kmetijo, kamnolom in gostilno. Imeli so precej delavcev, ni pa bilo še strojev, ki lajšajo delo. Da-nes razpolaga kmetija z vsemi so-dobnimi sredstvi za obdelavo zemlje in čeprav je družina manj šte-vilna kot včasih (očetu pomaga

samo en sin z družino), je svojo kmetijo še obogatila. Poleg reje do osmestaj glav živine, pridelava 60-70 hl vina na leto. Kar dva-krat na leto, spomladi in jeseni odprejo osmice, ki privabi veliko ljudi. Sploh pa obiskujejo ta kraj, ki ima le dve hišni številki, veliko izletnikov, ki so za kmetovalce v teh krajih prava šiba božja. Brez-obzirno teptajo travnike in njive in večkrat se ne dajo odvrtiti od takega početja. Pa še en pro-blem tare kmetiji v Zagradcu — to je cesta, ki vodi v vas in je še niso asfaltili.

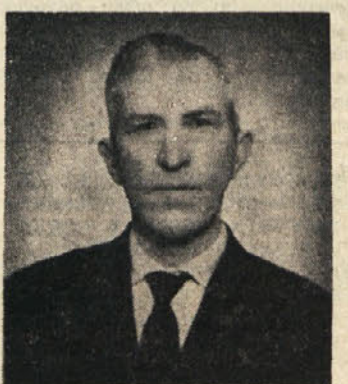
MIROSLAV ŽAGAR

Na sredi vasi, v Bazovici, stoji sodobno urejeno poslopje. Človek

bi si na prvi pogled ne mislil, da je v njem lepo urejena kmetija. In vendar se tu že 300 let bavijo z živinorejo. Sedanji gospodar Mi-roslav Žagar, Čileto po domače, ki se je rodil leta 1922, je od svo-jih prednikov podedoval poleg kme-tije tudi ljubezen do kmetičkega de-la. Uredil si je moderen hlev (po ameriškem sistemu, nam je pove-dal, ko lahko stopiš tudi za jaslji) in v njem namestil deset glav živi-ne, ki mu daje nad 80 litrov mle-ka dnevno. V glavnem ga z last-nim avtom vozi v mesto zasebni-kom in vse to je dovolj za spodob-no življenje. Vendar ni bilo vedno tako. Miroslava so v bližnji pre-teklosti teple nesreče. Pred tremi leti mu je namreč zgorela doma-čija. Miroslav in njegova žena se še danes z grozo spominjata tiste zimske noči, ko ju je prebudil iz sna sosed in zakričal, da gori ske-dnji. V zmedu sta s pomočjo soso-dov rešila, kar se je dalo rešiti, v naslednjih letih pa sta se spet o-pomogla, vendar jima oblasti niso dovolile, da bi si kmetijo uredila drugje.

ANTON RAŽEM

Na Gročani so danes boljše raz-mere, kot so bile včasih. Živino-reja, ki je bila od vedno glavna skrb vasi, se je s splošnim razvo-jem živinoreje, okrepila. Zato je danes na Gročani več glav živine, kot pa je prebivalcev. Eden naj-vestnejših živinorejcev v vasi je Anton Ražem. Sedemdeset let mu je in s ponosom se danes spominja, da je že zelo mlad poprijel za ko-so in je ni več izpustil. Danes sicer po gročanskih travah ne po-je več kosa, temveč požrešna kosilni-ca. Ravno zato pa je lažje »rovna-ti« živino, pravi Anton Ražem. »Vča-sih smo imeli samo pet repov v štali, danes si jih lahko privoščimo deset. Pa tudi za prodajo mle-ka ni več problemov. Včasih ga je bilo treba nositi peš, v vrčih na

JOSIP STOPER

Od umne živinoreje do umnega vrtinarstva ni dolg korak. Treba je le skočiti s kraške planote do vzhodnega predmestja, v bližino morja. Med »mandrijami« srečamo tudi Stoperjevo domačijo. Gospo-dar, postaven fant, je najmlajši od šestih, ki bodo danes nagrajeni. Rojen je namreč leta 1932. Nje-gova domačija je tudi najmlajša med šestimi. Vendar njegova skrb za zemljo nima nič kaj zavidati ostalim. Vrtinarjo je prevzel šele leta 1962, ko mu je umrl oče, in v nekaj letih posestvo bistveno iz-boljšal. Danes ima za prevažanje zelenjave, ki mu obrodi tudi v zim-skem času, na razpolago avto in tovornjak, medtem ko je njegov oče vozil s konjsko vprego, njegov ded pa še z volovi. Časi se torej spreminjajo in mladi Josip (pravi-jo, da se mladi ljudje nečesto več ukvarjajo s kmetijstvom) izmenju-je svojo ljubezen do zemlje z lju-beznijo do svojih štirih hčerk, ki jih v brk asimilaciji, ki prodira v predmestja, vozi v slovensko šolo pri Sv. Jakobu.

Dušan Kale

ZA NAROČNIKE PRIMORSKEGA DNEVNIKA, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 31. 1. 1973

2.000.000 lir NAGRAD

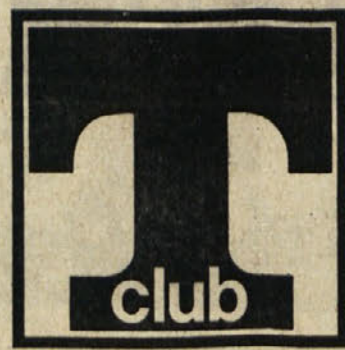

Ena izmed njih je tudi barvni televizor SELECO SD 26 s panoramskim ekranom in elektronskim selektorjem za 7 različnih kanalov. Mere: dolžina 81 cm, višina 55 cm, širina 59 cm.

40 IZREDNIH NAGRAD!

In za vse vsak mesec revija DAN!

dobitniki nagradnega natečaja T club v Trstu

DOBITNIKI SE LAHKO OBRNEJO NA »T CLUB« V UL. SV. FRANCISKA ŠT. 11 — TELEFON: 76 69 80

- serija H/141460
- serija H/138960
- serija H/120060
- serija G/139234
- serija C/196284

- serija F/190009
- serija D/163006
- serija F/195843
- serija C/120888
- serija D/150956
- serija H/168827
- serija H/138898
- serija B/175026
- serija C/189057
- serija F/172420

velika božična ponudba

pandoro Bauli

750 g
lir **1350**

kokoši majhne, cele

kg
po lir **650**

švicarski ementalec

100 g
lir **148**

orehi, lešniki, mandeljni ipd.

nacionalni
pridelek z lupino
300 g lir **225**

ananasov sirup Sol d'Oro

830 g
lir **295**

stortellini Barilla

250 g
lir **360**

»zampone« Modena surov

100 g
lir **135**

artičoke Sol d'Oro

v oljčnem olju **320**

keksi Eurocoop

čokoladni
125 g lir **160**

»panettone« Coop

1 kg **1.400**

whisky King of Scots

stekl. 0,75 l **2.270**

Caprice des Dieux sir

135 g
lir **315**

pivo Forst svetlo

3 stekl. po 1/3
lir **290**

purani veliki, celi

1 kg **980**

pražena kava bar

240 g
lir **540**

amaro Ramazzotti

stekl. 0,75 l
lir **1440**

peneče se vino Asti Gancia

stekl. 0,77 l
lir **590**

padski sir za ribanje »grana«

100 g
lir **220**

semensko olje

stekl. 1 l
lir **245**

vino lambrusco Sorbare CTV

stekl. 0,72 l
lir **260**

grah »novelli« Findus

300 g
lir **260**

zelene oljke Sacilà

200 g **160**

oljčno olje Coop Sol d'Oro

stekl. 1 l **740**

dateljni Deglet Nour

190 g **195**

margarina Sol d'Oro

posodica 200 g **140**

Chianti trgatav 1968

DOC Certaldo
stekl. 0,72 l lir **370**

vino barbera

Asti Calamandrana
stekl. 0,72 l lir **350**

konjak Gran Monarque

Tre Stelle
stekl. 0,75 l lir **2.150**

predjed ribja Findus

200 g **530**

čokolada Excelsior

mlečna in mlečno
lešnikova 200 g lir **235**

in vseh SUPERCOOP

DELAUSKIH ZADRUG

POSEBNA BOŽIČNA PONUDBA

tudi v naših tradicionalnih trgovinah

